

NÉPLEGYSÉG

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Str. Argintarilor (Öböl-utca) 18. — Távfűtés 2-3
Sepsiszentgyörgy, Szabadegyház-ter 18. sz. — Távfűt. 17
KEZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG.

POLITIKAI NAPILAP

Feladós szerkesztő: KURKÓ GYÁRFÁS
Bejegyzve a brassói törvényszéken O. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Militară az 1437/1944 X. 7. szám alatt

KIADÓNIVATALI

Brassó, Maja Gh. Enescu (Rézszer) 2. sz. — Távfűtés 2-3
Sepsiszentgyörgy, Lenin-ut 3. szám — Távfűtés 17
ELOFIZETESI-DÍJ EGY HONAPRA 5000 LEI

A föld józanságra int!

Beteljesedett a parasztság sokévszázados álma. A nagybirtokokat felszámolták. A föld azé, aki megműveli. A szenvedésáradat, a könny és a fájdalom, amit a parasztság felszabadulásért áldozott, végre is nem volt hiábavaló. A demokráta Groza-kormány új földosztó törvényével helyrehozta az 1921. évi első reakciós törvény hibáit is. Az okiráltságban is felhasználta a nagybirtokosokat. Erdélyben pedig a magyar földigénylőkre is kiterjesztették a földhözjutás jogát.

A reakciónak nem sikerült az új demokratikus földosztási törvény elgáncsolnia. Arra törekedett tehát, hogy bár Erdélyben a magyar földigénylőket elüsse az új demokráta törvénnyel nyert joguktól. A helyi földosztó bizottságokba befurakodva igyekezett a reakció útját állni annak, hogy magyar igényjogosultak is földhöz jussanak. A Magyar Népi Szövetségnek, hosszú, szívós küzdelem indult meg a reakció hidrájával szemben, hogy a magyar igényjogosultak földhöz jussanak. A demokráta Groza-kormány is szívós munkájába került megállításni a helyi földosztási szerveket ezektől a befurakodott reakciós elemektől, amelyek minden eszközzel meggátolni törekedtek a törvény igazságos végrehajtását.

A reakció azonban nemcsak a románok felé izgat a földosztás ellen. Megteszi ezt a magyarság felé is. Látja, hogy a Groza-kormány igyekszik mindenütt igazságot tenni a magyar igényjogosultaknak, valahol csak a Magyar Népi Szövetség segítségével leleplezik és lehetetlenné teszi a felkelést, magyargyűlöletre uszító reakciós mesterkedéseket. Ugy áll tehát bosszút, hogy azt autogója a gazdák felé: a demokratikus kormányzat be akarja hozni a kolhoz-rendszert (?) és akkor a gazdákat megfosztja majd földjük tulajdonjogától. Ezen a módosítást igyekszik most a reakció magyar és román gazdák körében egyaránt izgatni a földosztás ellen. Hozzáteszi, szavazzanak a gazdák a liberálisokra, azok majd megvédik ettől az átket fenyegető veszedelemtől.

Ebből a kétkulacsos politikából minden józanszerű ember hamar észreveszi a messzire kilógó lólabát. Hogy így is, úgy is a gazdák ellen megy a dolog. Valóban a reakciónak mindegy, román gazda-e, magyar gazda-e, egyaránt a nagybirtokosok elvétele fáj neki. Azokat akarja viszszaállítani. A nagybirtokosok uralma erős fegyver volt a reakció kezében. Ezt a fegyvert a földosztással a demokratikus Groza-kormány kicsavarta a kezéből. Most fegyvertelenül arra kényszerül, hogy suttogva igazságot jobbra-balra, románok felé is, magyarok felé is. Mert nyíltan az igazság ellen immár a demokrácia diadalával nem emelheti fel a szavát.

Sávulescu földművelésügyi miniszter Bukarestben és Luca Vasile

Kolozsváron csaknem egyidőben adták meg a választ a reakciós suttogásokra. Egyértelműen kijelentették, hogy a földet a gazdák örökös tulajdonukba kapják. Azt tőlük senki sem tudja és nem fogja elvenni. Ellenkezőleg, a demokratikus kormányzat meg akarja minden eszközzel erősíteni a gazdát a tulajdon földjén. Gépekkel, szerszámokkal, jóminőségű vetőmagokkal, tanfolyamokkal és okos, céltudatos gazdaneveléssel azt akarja, hogy a földműves ember a maga kis földjén annyit keresen, hogy abból családjával együtt megélhesen. Ne legyen kénytelen más mellékkereset után futkosni és földjét, családját emiatt elhanyagolni.

A földjén megálló, jól gazdálkodó, többet és jobbat termelő gazda valóban függetlenítheti magát minden másféle keresettől, ami földjé-

től elvonja. De függetlenítheti magát az olyan kétszínű politikai befolyásoktól is, amelyek csak arra való, hogy megzavarják a fejét és eltereljék a figyelmét a reakció mesterkedéseitől, amely a nagybirtokosok felosztását fájlatja és mindent elkövet a levitelt reakciós rendszer és ezzel a nagybirtokosok visszaállítására.

Országszerte megkezdte a kormány az új földtulajdonosok birtokleveleinek kiosztását. Egy-egy megyében 50—60.000 gazdaember sereglik össze és fényes ünnepet avatják azt a napot, amikor a demokratikus kormány végleges tulajdonba helyezi a földre jogosult új gazdákat.

Brassó megyében vasárnap Feketehalomba gyűlnek össze a megyéből a román és a magyar földműves gazdák, hogy ezt a valóban új korszakot jelentő nagy és szép ünnepet megünnélik. Felvonulnak itt román testvéreik oldalán azok a magyar földművesek is, akik szintén részt kapnak a földhözjuttatásból. Nem

egy közülük a maga bőrén érezhette a reakció karmait, amely ki akarta és ma is még ki akarná tépni azt a földdarabot, amit ősei vére és a maga munkás verejtékével érdemelt ki, hogy örökre a sajátjának vallhassa. Aminek tulajdonába a demokratikus Groza-kormányzat juttatta.

A gazdaember pedig józan, megállapodott természetű. Azt hiszi, amit a szemével lát. A szemével látja most már, ki akar neki jót és ki rosszat. Azt is tudni fogja ennek alapján, hogy szavazatát hova adja a választások alkalmával. Sehova, csak saját népi szervezetének, a Magyar Népi Szövetségnek a listájára, amely a demokratikus Groza-kormányval válltve küzdött és küzd a reakcióval szemben a magyarság egyenlő joguságért, javai, földje zavartalanul nyugodt birtokaért.

A föld józansága int, a föld népe pedig hallgat a föld józan szavára.

Nagy Mihály

A párisi békeértekezleten

Molotov megvédte a dunai államok gazdasági függetlenségét

Megszavazták a román békeszerződés valamennyi politikai rendelkezését

(Páris) — A békeértekezlet teljes ülése csütörtökön megkezdte a román béketervezet megvitatását. A gyűlésen Vandenberg szenátor elnökölt, aki ismét védelembe vette azt az angol kívánságot, hogy a dunai hajózás legyen nyitva Európa valamennyi nemzete előtt és a négy nagyhatalom tartson értekezletet a kérdés eldöntésére. Vandenberg kijelentette, hogy annak a rendszernek a keretében, amelyet az angol kiküldött javasolt, a balkáni államok ugyanis jóval előnyben lennének a többi dunai hajózásban részvevő nemzetekkel szemben.

A szovjet kiküldött ezzel szemben felvetette, hogy Angliának és Amerikának éppen annyi beleszólása lehet a dunai hajózás ügyébe, mint az Európai nemzeteknek a Szentlőrinc folyamába, s miért nincs ez a folyamat is nemzetközi ellenőrzés alatt.

Kardelj jugoszláv kiküldött szintén tiltakozott a Duna nemzetközi ellenőrzésének terve ellen. Kijelentette, hogy a kérdés nem tartozik a párisi békeértekezlet illetékességi körébe.

nyen hozzájárult a németeknek a Balkánon való leveréséhez.

A dunai hajózással kapcsolatban Bevin kijelentette, hogy Anglia hajlandó elfogadni azt a francia indítványt, amely szerint a partmenti államok üljenek össze értekezletre, amely megszabná a folyam jövőjét.

Molotov felszólalásában kijelentette, hogy vannak olyanok, akik a volt szövetséges dunai államoknak diktálni akarnak. Amerika nemzeti jóvedelme 1944-ben 64 milliárd dollárra emelkedett, ezzel szemben a dunai államok csak szenvedtek. Hálának ugyan a háború alatti nyújtott amerikai segítségért, de nem engedhetik meg, hogy nagy jóvátételi összeget követeljen.

Tiltakoznak a görög harafiak az angol beavatkozás ellen

(Athen) — A görögországi EAM szervezet vezetősége éles bírálatot illette a görög kormányt az a lépését, hogy Angliától fegyvert és támogatást kért polgári őrség felállítására. Az EAM vezetősége hangoztatta, hogy egy ilyen néppellenes lépésnek minden becsteltesen gondolkodó és szabadságszerető görög ember a legkeményebben ellent fog állani.

A román békeszerződés vitája

(Páris) — A párisi békeértekezlet ma hajnali két órakor fejezte be munkáját a román békeszerződés-tervezettel kapcsolatban. Ma a bolgár békeszerződésről is tárgyalat alá. Az értekezlet megkezdte megállapított munkarendjének betartásához, amelynek értelmében az öt szerződést hatfőig befutják.

A béketárgyalás tegnap éjszakai ülésén a román békeszerződés valamennyi politikai rendelkezését elfogadták.

A tegnap délutáni ülés két szónoka Bevin és Molotov volt. Mindketten a romániai gazdasági kér-

désekkel és a dunai hajózás szabadságának kérdésével foglalkoztak.

Molotov szerint Románia és a kelet-európai államok még nincsenek abban a helyzetben, hogy az Egyesült Államok kereskedelmével, pénzügyével egyenlő versenyhátsághoz mérkőzzenek meg.

Bevin elmondotta, hogy Anglia örömmel útítja meg régi kapcsolatát a román iparral és kereskedelemmel. Románia ugyan a végülre való együttműködése-idején sok kárt okozott a szövetségeseknek és a háború végén jelentéke-

Szavazzatok, magyar nők. Békét, boldog jövőt! Jelünk

HIREK

Október
20
vasárnap

A szovjet barátság napja

— A MNSZ brassó-városi szervezete október 14-én, hétfőn este 7 óra megbeszélésre hívja össze az összes utcai felkészítő és kerületi vezetőkkel együtt a szervezeti szakkabát.

— Urvacseraszítás a kézdívsárhelyi reformátusoknál. A Keresztény Egyházak Főszövetsége által világszerte elrendelt egységes urvacsera-vasárnapot Kézdívsárhelyen is szép számu gyülekezet részvételével ünnepelték meg. Két ós ünnepeket is jelentett ez a nap a gyászos október 6-ának a megemlékezésével. A jelentőségerős Dező Tibor lelkész méltató szavakkal emlékezett meg.

— OKTÓBER 6-ÁNAK EMLÉKÜNEPE CSIKSZEREDÁN. Október 6-án Csikszeredán emlékünnepséget tartottak a MNSZ keretében. Az ünnepségen Antal Áron tanár mondott nagyhatalú beszédet. Székváth László és több gimnáziumi diák adott elő, majd Jakab Lajos elnökelt a „Rákóczi megteremtés”. Az ünnepség hallgatóit a helyi népművelési szakszervezetek tagjaiból és züllított zenekar szórakoztatta nepszavakkal.

— A Kisiparosok Országos Szövetsége brassói központjától nyert értesülések alapján tudatja a kisipari szakszervezetek tagjaival, hogy Chiritscu brassói pénzügyi főfelügyelő nyilatkozata alapján, melyet a szövetség küldöttsége előtt az 1946. évi szeptember 22-iki tárgyalások során tett, minden kisiparos a mult évi adója ötszörösének az esedékes felére eső részét kell ipari adójául befizesse mindaddig, míg adóját véglegesen meg nem állapítják. Mindaddig, míg a végleges adómegállapítás meg nem történik, minden végrehajtási eljárás fel van függesztve. Különben az új kiegészítő és adócsökkentést célzó rendelkezés napról-napra várható.

— A kolozsvári Bolyai Tudományegyetem rektori hivatala közli, hogy az egyetemi beiratkozások és vizsgák folyó évi november hó 15-től november 30-ig tartanak. Az I. éves orvostanhallgatók felvételi vizsgája november hó 20-án lesz Marosvásárhelyen. Az egyetemi eladások december hó 2-án kezdődnek.

— Riadalom tört ki a fekete tözszen Bukarestben, mert a rendőrség körülzárta a tözsde utcáját és mindenkit leigazoltatott. Az úzerkedők elhajigálták irattáskáikat, amelyekben idegen valuta és arany volt. Sok fellektőzt letartóztattak.

— A kézdívsárhelyi Népvédelem műsoros estje: Az elmúlt szombatban a kézdívsárhelyi Népvédelem jó sikerrel műsoros est jövedelmével gyarapította a napközi otthon anyagi alapját. Dező Tibor ref. lelkész megnyitó beszédében lementette a Népvédelem célját és felhívott mindenkit, hogy segítse ezt a fontos társadalmi intézményt. A jól összeállított műsor keretében egy énekes-duo két szavaltat és egy táncoktató adtak elő.

— A japán császárt háborús bűnösnek nyilvánították. A moszkvai rádió közlése szerint a japán háborús bűnösök részére felállított japán különleges törvényszék azzal a kérdéssel fordult a szovjet kormányhoz, hogy Hirohito császárt nyilvánítsák háborús bűnösnek és így törvényszék elé állíthatassák.

Dr. Horváth Miklós irányításával

Hatalmas választási gyűléssorozatot rendezett a MNSZ Háromszék megyében

(Sepsiszentgyörgy) — A háromszék-megyei Magyar Népi Szövetség az elmúlt héten hatalmas arányú tevékenységet fejtett ki a választási hirtetés terén. A megye és a járás székhelyein együttes ülést tartott a közéleti személyiségekkel, az értelmiségi réteghez tartozókkal, valamint az egyházak lelkészeivel és tanítóival.

Eso ilyen ülést Uzon községben tartottak, ahol a falvak kiküldöttjei és vezetői a Magyar Népi Szövetség mellett tettek hitet. Aznap délután Kovásznára gyűltek össze a járás vezetői. Itt Havadtól Sándor Kovásznai református lelkész mesterien mutató rá a Magyar Népi Szövetség történelmi hivatására. Hasonló szellemben beszélt Ujlaki János zabolai esperes-plebánus is. A gyűlésen Gyárfás Albert dr. alispán is felcsoált.

Csütörtökön délelőtti Kézdívsárhelyen tartott gyűlést a MNSZ. Az értekezlet célját Csopor Lajos, Nagy Miklós és Káli János központi szervező kiküldött ismertették. Csütörtökön délután a gyűléssorozat Sepsiszentgyörgyön folytatódott Gyárfás alispán megnyitó beszéde után.

Horváth Miklós dr. a MNSZ városi elnöke részletesen ismertette a Groza-kormány által létesített választási törvényt a különösen előhírt és a nők szavazati jogát, majd utána Havadtól lelkész mondott beszédet.

Az utolsó gyűlést pénteken délelőtti Barótan tartotta a MNSZ. A felszólalások rendjén Nagy Elek erdélyi református esperes a lelkészekhez fordulva hangzatosabba hogy minden lelkész becsülettel, lelkiismeretesen vezesse fel híveit a Magyar Népi Szövetség zászlaja alatt a választásokon a demokrácia győzelméért.

Hasonlóképpen szóltak fel a római katolikus plebánusok is, akik szintén a MNSZ győzelméért mozgósítják híveiket.

A szervező bizottsággal egyidejűleg derakas munkát fejtenek ki a háromszék Magyar Népi Szövetség notái is. Itt Straff Gyuláné irányításával folynak a falvakban a gyűlések. Egyébként a megyei vezetőség minden járás

élére felhívja a növekedést állított. Így a kovásznai járás élére: Bacó Saroltát, az uzoni élére: Bogdán Ferencet, a sepsi járás élére: Lepedus Sándorot, a m. községi élére: Péter Pálnét, a kézdívsárhelyi élére: Virág Lujzát, míg Sepsiszentgyörgy élére: Szabó Albertet.

Művészet és Művelődés

Erdélyi magyar művészeti vezérfelügyelőség

(KOLOZSVAR) — A hivatalos lap 288. számában megjelent a 707. számú törvény, amely az Erdélyi Magyar Művészeti Vezérfelügyelőség felállításáról rendelkezik. A törvény szövege a következő:

„A művészeti minisztérium kezében Erdélyi Művészeti Vezérfelügyelőség alakul a magyar ügyek intézésére Kolozsvár székhellyel.

A vezérfelügyelőség három osztályból áll: színházi, zenei és népművészeti osztályból.

A vezérfelügyelőséget a vezérfelügyelő irányítja, akinek arra alkalmas és megfelelő személynek kell lennie.

Mint ismeretes, a művészeti vezérfelügyelők tisztségét mindaddig Szentimrei Jenő töltötte be. Tekintettel azonban arra, hogy ugyanez a személy nem lehet művészeti vezérfelügyelő és állami színház igazgatója, Szentimrei Jenő, a Magyar Népi Szövetséggel folytatott megbeszélések alapján Szentimrei Ferencet, az ismert író és műfordító javasolta a minisztériumnak művészeti vezérfelügyelővé való kinevezésére.

Új magyar darabok

A kolozsvári színház lektorbizottsága két kiváló erdélyi író frissiben elkészült darabját fogadta el előadásra. Az igazgatóság terve szerint mindkét darab meg ebben az évadban színpadra kerül. Elsőnek Kisbón Miklós „Az ostoba Li” című, öt képből álló kínai mesejátékát került a lektorbizottság elé és így a bemutatás sorrendjében is meg fogja előzni Benedek Marcell „Dorottya” című vígjátékát, mely Csokonai híres komikus hőskölteménye ötleteiből íródott színpadra. „Az ostoba Li”-ből a próbák már meg is kezdődtek Kovács Györggyel a címszerepben, míg Benedek Marcell darabját Janszongra tartogatja a színház, lévén Janszong újabb komédia.

Mórai darab előadását tervezi a Román Nemzeti Színház

(KOLOZSVAR) — A Román Nemzeti Színház keddi sajtó értekezletén dr. Aurel Buteanu igazgató ismertette a vezetés alatt álló színház ezévi munkatervét.

A színház október 12-én kezdte az évadot Mircea Radulescu „Bizánc” című történelmi drámájával. Előreláthatóan — ha sikerül megfelelő főszereplőt találni — bemutatásra kerül Mórai „Kaland”-ja is. A darabot F. Pacurariu a tehetséges fiatal erdélyi román költő állította át románra.

MOZGÓK MŰSORA

BRASSO

Aro: A máltai sólyom. — Astra: A világ körül. — Capitol: Peretz kalandjai. — Corso: A csoda reptől. — Lumina: Félteknység. — Redut: Tavasz szonáta (magyar). — Scala: Az atlanti csata.

SEPSISZENTGYÖRGY

Igy szeretnek Amerikában.

Magyar írók és művészek kiáltvány a román-magyar barátságért

(Budapest) — A Magyar-Román Társaság kiáltvánnyal fordult a magyar szellemi élet nevében a román és magyar néphez. Azt hisszük — mondja a kiáltvány —, mind a két népben él a vágy, hogy megtalálják az egymás felé vezető utat.

Felszólítjuk hát a magyar-román barátság híveit és harcosait, mindkét oldalon, hogy emléik fel szavukat a szovinizmus és gyűlölködés szellemé ellen.

A magyar és román nép hosszú századok óta és egymás mellett, sőt az erdélyi földön összefonódva, ha egyéb nem, maga ez a valóság is eszserűvé és szükségessé teszi a két nép barátságát.

Nagytömegében szegény munkás és parasztnép mindkettő. Míg egymás ellen törve maradandót nem szereshet, egymást elnyomva nyugalomban élni nem tud, addig összefogva, szép életet teremthet.

Gondoljatok arra — mondja a kiáltvány —, hogy saját életünk is csak akkor lesz jó és igaz, ha jó és igaz lesz szomszédainkkal való kapcsolatunk. Lehet, hogy amit akarunk, az mindkét fél számára önmegtagadással jár, vállalnunk kell a józan ész, az észme parancsát, mert csak így léphetünk az új idők küszöbére, mely a népeknek békés jövőt ígér.

A memorandumot Kodály Zoltán, Keresztury Dező, Zilahy Lajos, Alföldi András, Tamási Aron, Darvas József, Lukács György, Szentgyörgyi Albert, Gergely Sándor, Hajnal István, Ortutay Gyula, Pátzay Pál, Kosáry Domokos, Tersánszky J. Jenő, Erdei Ferenc, Kárpáti Aurél, Fogarasi Béla, Major Tamás, Heltai Jenő, Veres Péter, Kisfaludi Stróbi Zsigmond, Tolnai Gábor, Jánossy Dénes írták alá.

Olcsó hatósági lombtakarmány Háromszék gazdáinak

(SEPSISZENTGYÖRGY) — A háromszék-megyei mezőgazdasági kamara közli:

Tudomására hozzuk a háromszék-megyei földműveseknek, állat- és juh-tenyésztőknek, hogy járási erdészeti hivataloknál és pedig Kovászná, Bereck, Kézdívsárhely és Sepsiszentgyörgyön lombtakarmányt kaphatnak. Az igénylők kérésüket egyenesen a fennmeltet hivatalokhoz nyújtják be. A lombtakarmány ára kilométer 320 lel. A levelek jól vannak gondozva, megörözve és különösen juhtakarmánynak elsőrendűek. Zagon községben beszállított levelek is vannak.

Tekintetbe véve az előrehaladott időt, a takarmányhiányt és az előnyös árat, kérjük az érdekelteket a minél hamarabbi beszerzésre.

— BORMANN SPANYOLORSZÁGBAN BUKKAL. A Független Spanyolország rádióállomás közölte, hogy a napokban a nürnbergi törvényszék által halálraítelt Bohrmann Martin, Hitler egykori helyettese, Madridban tartózkodik Franco személyes védelme alatt.

— Új gyógyszer a tüdővész gyógyítására. Mintegy hat héten belül több angol kórház megkezdte a streptomycin nevű új gyógyszer használatát a tüdővész leküzdésére. A gyógyszer a penicilin származéka és Angliában nagy mennyiségben gyártják. Az első kísérletek gyógyulást eredményeztek, azonban egy kiváló angol orvosi szaktekinély kijelentése szerint három-négy évről kell eltelnie, hogy határozott következtetéseket lehessen levonni a gyógyszer haté-

konysága tekintetében. A streptomycin jó eredményekre vezetett tüfusz és agyhártyagyulladás esetében is, egyelőre azonban még nagyon drága.

— Megnyílt a bécsi nemzetközi vásár. Nagy ünnepek között nyitották meg Bécsben a háború utáni első nemzetközi vásárt. A vásáron a több meghívott állam között kiállítások szerepelnek Románia és Magyarország is.

— Újabb amerikai gyógyszerkészítmény érkezik Romániába. Bukarestből jelentik, hogy a napokban várják Constantinába az „Albion Victory” nevű amerikai hajót, melyen nagymennyiségű gyógyszer érkezik Romániának.

— Szolgáltatás gyógyszerárak Brassóban. Szombaton: S.anu, Lópac 8. és Jós Kút-utca 7. — Vasárnap: Schneider, Kapu-utca 15-a és Cola, Hosszú-utca 42.

A Csiki Magánjavakat a népi szabadságjogok ősi érvényének indokolásával adta vissza a csiki nép tulajdonába a demokrata Groza-kormány

(Brassó) — Közülük a Hivatalos Lap október 1-én megjelent 237. számában közzétett 165. számú törvény rendelkezéseit, amelynek értelmében a Csiki Magánjavaknak 1921-ben az első földosztási törvény alapján az állam részére kisajátított ingatlanai teljes tulajdonjoggal ismét visszaszállnak az eredeti tulajdonosra, a „Csiki Magánjavak” nevet viselő közjogi jogszemélyre. A Csiki Magánjavak vagyonállománya az új törvény alapján Csik vármegye egész lakosságának javát szolgálja.

A demokrata Groza-kormány ezzel a törvényes intézkedésével negyedszázados per végére tett pontot az igazságosság és méltányosság szellemében Csik vármegye népének javára, amelyet az akkori soványsza hatalmi rendszer elnyomó akcióiból ettől a hatalmas vagyonállománytól „földosztás” címén megfosztott.

A demokrata Groza-kormány igazságos demokrata szellemére jellemző érvet vet ennek a törvénynek az indoklása, amelyet Záróni Romulus földművelésügyi miniszter írt alá. Az indoklás lényeges tartalmát alább közöljük:

„Köztudott, hogy ezek a javak a székelyek, Csik megye lakosai voltak, akik évszázadok óta települtek le azokon a területeken. Az 1468-ik évben tűntek fel az első jelei a közigazgatásnak, a 12 „szék” létesítésével, amelyekkel akkoriban egy felsőbb kormányzati szerv vezetett. Ennek a területnek minden természetű java abban az időben a székely lakosság közösének tulajdonát képezte.

Földosztásnak hívták a köztársasági községi és egyházi tulajdonra, az azot vagyon azonban ezen felül maradt, továbbra is az egész székely lakosság volt, amelyet 1784-ben határozatukkal szervezték (II. József császár alatt, szerb).

Ez az állapot 1849-ig tart, amikor a szabadságharc leverésekor a székelyeket szigorúan megbüntették. I. Ferenc József császár 1851-ben feloszlatta a határozatokat és vagyonukat elosztotta. Többet az a Corpus Iuris rendelkezése ellenére, amelynek értelmében még egészen súlyos bűnök esetében sem lehet egy székely ingatlanát az állam javára elkobozni, csupán átvinni utódaira a tulajdonjogot.

Ausztria és Magyarország között 1867-ben megkötött jött létre. I. Ferenc József ennek alapján feloldotta az elkobzott székely javakat és vissza adta az egykori székely határokról utódainak, azaz a felbontással, hogy azok szombatiznak maradnak, a földelmezők pedig csak a földművelés és gazdasági céljaira fordítható.

Ez az elismerés azonban úgy szervezték meg, hogy nem állapították meg, vajon teljes tulajdonba helyezés, vagy sem?

Szabadságharc és az elnyomás hírből aralom ellen folytatott küzdelem látnak a hatalm és a vagyon elkobozás súlyos büntetése lehet alkalmas eszköz a megtérülésére, vagy a népi törvénnyel megengedettek, és nem lehet törvényszerű intézkedés. Ezek a büntető határozatok nem érvényesülhetnek és nem létezhetnek kell azokat technikai, amikor évszázados küzdelem után a népek végre kivívják jogukat a szabad életnek és elnyomásuk határait megdöntik.

Az 1921. évi földosztás törvénybezdője

még nem értebe meg akkor az első szavát, mert anélkül, hogy foglalkozott volna a székely település történetével, előadta jogszemélynek a jogszemély intézkedést és a székelység 63 ezer hold területi magánjogi közös birtokát kisajátította, mint olyant, amely a magyar állam tulajdona és egy jogutódjára, a román államra szállt át.

Ezt a tévedést kísérli meg jóvátenni ma a törvény a „Csiki Magánjavak” nevű jogi személy vagyonának a csikmeggel székely nép tulajdonába való visszahelyezésével. Ez a vagyon ma csak 26 ezer hold területtel, amelyből állami

területeket alapítottak. A székely földművelésnek esztétikái ki. Ez esetben a kisajátítás helyes célra történt, a nemzeti területen együtt élő népek testvérisége eszméjének szolgálatában — fejeződik be a törvény indoklása.

A Csiki Magánjavakat, a csikmeggel nép tulajdonába való visszaállításának törvénye most közölt indoklásával is megmutatja, hogy a demokratikus Groza-kormányt nem napi érdekek átmeneti politikai előnyök vezetik intézkedéseiben, hanem a népi szabadságjogok érvényesülését kívánja elősegíteni nemzetiségére való tekintet nélkül.

Groza Péter dr. nyilatkozata a román—magyar egyenjogúságról

(Arad) — Groza miniszterelnök értékelte tartott Arad város vezető értelmiséjével és ennek során a következő fontos kijelentéseket tette:

Kormányunk nem adott a magyaroknak sem több, sem kevesebb jogot, mint amelyek a demokratikus törvények alapján megilletik őket. Ugyanannyi jogot adottunk a magyaroknak, mint a románoknak, mivel kezdettől fogva elhatároztuk, hogy az ország összes lakosait egyenlő és igazságos elbánásban részesítjük. Románianak édesanyjának kell lennie az ország valamennyi fiának.

Tennéskétes, hogy a politika gyakorlása során megértettük egymást a magyar dolgozó néppel. S mint-hogy a magyar nép túlnyomó többségét a dolgozók alkotják, állitha-

tom, hogy a magyar nép nagy többségével jutottunk megegyezésre.

A magyar sovinszták, a magyar „történelmek” nem akartak beletörődni a helyzetbe és kezdetek adtak a „mi történelmeinknek”. Teleki gróf és Bethlen gróf szemünk előtt megterkedtek Maniu és Brătianu pártjainak uraival.

Csak-hogy sem magyar, sem pedig román részről nem a reakciós elemek képezték a nagy dolgozó népretegeket. Így tehát az erdélyi magyar dolgozó nép nyomában megértette az idők parancsszavát.

A továbbiakban a miniszterelnök hangoztatta, hogy a mai Románia a demokrácia, vagyis az együttélő népek között való jogegyetértés betonjára és nem a gyűlölködés homokjára épült.

Jövő szerdán akasztják fel a háborús főbűnösöket a nürnbergi börtönben

(NÜRNBERG) — A nürnbergi nemzetközi ítélőszék által halálra ítélt 11 náci főbűnöst a jövő szerdán akasztják fel a nürnbergi börtönben. A Szövetséges Ellenőrző Bizottság hivatalos nyilatkozatát tegnap közölték, amely szerint az összes kegyelmi kérvényeket visszautasították. A kivégzéseket németbatalmi bizottság vizsgálja felül és jelen lesz egy hivatalos fényképező és a szövetséges hatalmak 2—2 újságírója is. Jodl és Keitelnek visszautasították azt a kérését, amely szerint, ha halálbüntetésüket nem változtatják meg, akasztás helyett lövőket öljenek.

CIPÓKRÉM

GLADYS

TUBUSBAN

Kapható mindenütt:

FEHÉR, BORDO, SÁRGA, BARNÁ ÉS FEKETE SZINBEN.

Ha tartós cipőt akar, használjon Gladys cipókrémet!

Testnevelés

A ROMÁN ATLÉTAK NEGY BAJNOKSÁGOT NYERTEK TIRANÁBAN

(Tirane) A balkáni atlétikai bajnokságok első napjának eredményei: 100 m. síkfutás: 1. Moina (R) 10.8. 2. Lupsa (R) 10.9. 3. Slalaz (J) 11.1.

100 m. női síkfutás: Ernest L. (R) 13.2. 2. Sempirt (J) 13.6. 3. Ver-moja (J) 13.7.

400 m. gát: 1. Bulics (J) 57.4. 2. Basniev (B) 58.1. 3. Ludu (R) 58.6. Gerely: 1. Vulicics (J) 57.88. 2. Marcelio (J) 55.29. 3. Belba (R) 54.25.

1500 m. sík: 1. Stefanovics (J) 4.10.2. 2. Talmaci (R) 4.11.3. 3. Cerpi (J) 4.13.3.

Női magasugrás: 1. Kiss I. (R) 1.40. 2. Iovanescu (R) 1.35. 3. Dorodics (J) 1.30.

4x400 m. v. futás: 1. Jugoszlávia 3.26.2. 2. Románia 3.40. 3. Bulgária 3.40.1. 4. Albánia 3.40.4.

Helyezési sorrend: 1. Jugoszlávia 77 pont. 2. Románia 62. pont. 3. Bulgária 36 pont. 4. Albánia 13 pont.

Județul Treiscaune — Primăria comunei Lutoasa.

No.: 582—1946.

PUBLICATIE DE LICITATIE

Primăria comunei Lutoasa, va ține în ziua de 5 Octombrie 1946, orele 11, licitație publică, cu ofertă închisă și sigilată, în localul primăriei, pentru vânzarea cantității de 1574 buciți arbori de esență moală, din pădurea „Jl-roș” proprietatea comunei. Garanția provizorie este de 5% la prețul oferit.

Condițiile de licitație se pot vedea în orele de serviciu la Primăria Lutoasa și la notariatul Eselnio.

În cazul când la data de mai sus licitația va rămâne fără rezultat, a doua licitație se va ține la 19 Octombrie 1946, orele 11 în același loc.

Lutoasa, la 5 Septembrie 1946.

Primar:

ss: I. Gyergyal.

Notar:

ss: A. Bala.

Kozmás község előjáróságától.

Szám: 912—946.

FAARVERESI HIRDETMEY.

Csikozmás község előjárósága. Nyerges nevű erdőrezsben található 1518 darab lábonálló 1937 máj-t kitevő fenyőfa anyagát Kozmás község-házában 1946 október 24-én délelőtt 11 órakor zárt írásbeli ajánlatú árverésen eladja.

Az eladás az 1928 április 31-én a 167. számú hivatalos lapban megjelent számvetési törvény 88—110 szakaszában előírtak és az 1941 július 24. a 178. számú hivatalos lapban megjelent módosítások, valamint a nyilvános árverések szabályozására vonatkozó intézkedések szem előtt tartásával történik.

Az árverési különleges feltételek Kozmás község község-házánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A bántépénz 1.855.846 lej. Táviratilag, vagy távbeszélő útján tett ajánlatok, vagy olyanok, amelyek nem feltételhez vannak kötve, szabályzatban fel nem bélyegezt, pecséttel el nem látott, vagy utóajánlatok figyelembe nem vehetnek.

Kozmás, 1946 október 1-én.

Polyó András sk. Kovács György sk. bíró. k. jegyző.

MEGHÍVÓ

A ROMÁNIAI MAGYAR NEPI SZÖVETSÉG BELVÁROSI CSOPORTJA 1946. október 12-én, szombaton este fél 9 órakor

SZÜRETI MULATSÁGOT ÉS ISMERKEDÉSI ESTÉLYT

rendez, a Magyar Népi Szövetség Városi Szervezetének Szék-házában Mester-utca 16 szám alatt. — Reggelig tánc, tánczenekarral és kitűnő cigányzenekarral.

A RENDEZŐSÉG.

A Redut Mozgó Brassó színístermében

csak két napon keresztül: 1946. október 12-én este 9 órakor,

október 13-án d. e. 11 és este 9 órakor a

Székely Színház két elsőrangú művésze közreműködésével

Csupa dal, csupa humor

Loránt György — András Marci

KOVÁTS DEZSŐ fellépésével

2 órás kacagás

Jegyelővetel a Redut mozi pénztáránál mindennap d. e. 10—13 és d. u. 4 óráig

A Matild-borvíz forrásánál

HOGYAN ÉL SEPSIBODOK NÉPE?

(Sepsibodok) — Kezdődik már az őszi munka a határban. Burgonyát szednek és szántanak az őszi vetés elé. A hegyekről kabátban, őszi ruhába öltözött bányászok jönnek. Az úton falva megrakott szekerek hosszú sora tart a közeli állomás felé. A fa az utolsó reménység. A tüzelő talán átsegíti az aszálysújtotta megyét a legnehezebb napokon.

Mély martok között vezet az út a faluba. Ugy elbújt aombok közé Sepsibodok, hogy csak a templom tornya árulkodik felőle az országúton haladó utasnak.

FARAGASOS SZÉKELY PORTÁK

csinos, tiszta házak között futunk a községháza felé.

Első utunk a jegyzőhöz vezet. Tőle érdeklődünk a község életéről. A község vezetője a számok embere. Komoly, súlyos könyveket hozat elő és számadatokat mond:

— A községben 1216 lélek lakik. Mind magyar. A közelítés körül súlyos bajok vannak, mert még jó termésű esztendőben sem tudja önmagát élelmezni a község. A rendelkezésre álló földterülethez képest túlmérsedett. 1278 hold szántója van csupán. Tehát egy emberre alig jut több egy holdnál. Ilyenformán a faluban csak 230 teljesen ellátott ember található. Részben ellátott pedig 409.

A kiutalt vetőmagot a község még nem kapta meg. Takarmány alig van. Az erdei legelők a háború alatt elvadultak. Rendbepozícióra nem került sor. Munkaalkalom nincs, csupán a fakitermelés. De az erdőkkel is baj van. A rablógazdálkodás okozta károk helyrehozásához évtizedek kelljenek. Még most is akadnak felelőtlen emberek, akik okatlanul pusztítják az erdőt. Az erdőpásztor tehetetlen, mert az illetékesek bölcsessége révén nem kap fegyverviselési engedélyt.

Ennyi a panaszból elég egyszerre. A délutáni gyűlésre búcsúznunk és sétára indulunk a faluba. Hátha valami örömdeteset is tapasztalunk.

Reményünkben nem csalatkozunk. A Matild-borvíz-forrás télen élet folyik. Már az udvaron nagy a sürgő-forgás. Szekerek és gépkocsik várakoznak a borvízre. Izmos, jóala-

kú székely lányok, könnyedén, helyként emelgetik a 90 kilós ládákat.

Előkerül a tulajdonos és végigvezet a telepen. A mosón, a palackozón és a csomagoló helyiségen. Közben a Matild-forrás vízének vezetékességéről tájékoztat. Megtudom, hogy itt található az egyetlen borvíz,

amelyben kötött állapotban fordul elő a szénsav, tehát egyszerű parafa dugóval ellátva is állja a szállítást, anélkül, hogy szénsav tartalmából veszítene. Illetve csak állná a szállítást, mert egyelőre kivitel nincs. Néhány közelkelti és balkáni állammal most folynak a tárgyalások.

A tulajdonos szenvedélyes vadász

Elkeseredve vészolja a székelyföldi európaszerzte ismert vadászterület elszomorító állapotát. Ott, ahol néhány évvel ezelőtti a világrész legerősebb bikáit lötték, a háború és az orvadászok pusztítása miatt alig látni vadat. Ami megmaradt, azt is csak hosszú évekig tartó vadászati tilalom és gondos ápolás után lehet annyira felnevelni, hogy megközelítse a régi minőséget és mennyiséget. De nemcsak a vaddal van hiba, hanem a pisztángos vízzel is. Ugyazólván minden hal kipusztult a hegyi patakokból és pótásukra eddig nem történt semmi. Az általános panaszhoz persze hozzájárul az is, hogy a hérletek kérdése nem úgy rendeződött, ahogyan kellett volna.

Rövid séta után el is telik a délelőtti és a községháza felé tartunk, ahova a Magyar Népi Szövetség gyűlést hirdetett.

Szép számmal gyűlt össze a falu lakossága. Férfi, nő vegyes.

A gyűlést a MNSZ helyi szerveze-

tének elnöke nyitotta meg, majd Demeter András megyei elnök tartott politikai beszámolót. Ismertette a kül- és belpolitikai helyzetet és a kormány aszály-akcióját. Felhívta a figyelmet a közelgő választásokra, amelyen a magyarságnak egységesen kell kiállnia a demokrácia mellett, mert csak a demokráciában tudjuk a teljes jogegyenlőséget megvalósítani.

Beszédét lelkesedéssel hallgatta a falu népe. Igérteket tett, hogy kitart a MNSZ és Kurkó Gyártás országos elnök mellett.

Ezután a megyei elnök a panaszokat hallgatta meg és számos kérdésben még a helyszínen intézkedett.

A gyűlés eredményeképpen megállapítható, hogy minden baj és nehézség ellenére is a község szilárd bástyája a demokráciának és a magyar egységnek. Nem féljük a bodokiakat a reakció áskálódásaitól. Jó magyarak — székelyek — tudják mi a kötelességük!

A jó tanító holtig tanít...

*

Újraledő zöld fűbroszkú hősöktől dőög a kocskák. Az aszálysújtotta részek most kerülnek eke alá az őszi vetésre s a csendesen dolgozó, megbornult emberek keze alatt élelőgőrn mozog a munka. A kézdőrfalvi határnál egyszerre megpihen a pillantásunk egy szántó-vetőn, akit eleven fiúk csoportja vesz körül. Kíváncsisággal megyünk oda és meglepődve tudjuk meg a csoportosulás okát. Az 50-60 év körüli szántó ember előadást tart a gimnázista gyermekeknek. A számtalan négy alapműveletét magyarázza éppen figyelmes hallgatóinak, majd a földrajzra tér át és a körülfekvő Nagy Sándor-tető, a Nemere, a Kisbér havasa, a Délkeleti Kárpátok ez üde kétségbe jászó hegyeinek fekvését ismerteti. Mi is tovább kíváncsiságunk és megtudjuk, hogy az öreg Szabó Lajos sárfalvi nyugalmazott tanítóit valósággal körülrajongják a falu gyermekei, akiket így készít elő a gimnázium tanulmányaira és megerősíti őket a tanult anyag nehezebb részeiben. Azt mondják, hogy a jó pap holtig tanul. Ennél a példaszerű esetről azt is mondhatjuk: A jó tanító holtig tanít...

és a körülfekvő Nagy Sándor-tető, a Nemere, a Kisbér havasa, a Délkeleti Kárpátok ez üde kétségbe jászó hegyeinek fekvését ismerteti. Mi is tovább kíváncsiságunk és megtudjuk, hogy az öreg Szabó Lajos sárfalvi nyugalmazott tanítóit valósággal körülrajongják a falu gyermekei, akiket így készít elő a gimnázium tanulmányaira és megerősíti őket a tanult anyag nehezebb részeiben. Azt mondják, hogy a jó pap holtig tanul. Ennél a példaszerű esetről azt is mondhatjuk: A jó tanító holtig tanít...

A CSÜRDÖNGÖLŐ

ket, divatos, városi nótákat énekelnek, sőt a viseletüket is kezdik elhagyni, a leányok szebbnek találják a szűkre szabott városi ruhákat, pedig mennyivel ékeesebbek bő, dúsráncú szoknyaikban. A fiúk is elhagyták már a szűk fehér posztó harisnyát és az új ruhájuk már mind fekete szövetszálból készült. Ami a legszomorúbb, — panaszkolta tovább, — nemcsak énekeket, viseletet hagynak el, hanem táncolni is elfelejtettek nemcsak a fiatalok. Valcert járnak a csürdöngölő helyett és tangó felélt táncolnak a lassú, a párnatánc helyett.

És a meleg, vasárnapi esténben, a csillagok alatt megfiatalodott, áttüzesedett az öregedő tanító lelke és ez a lélek újra formálta a falu fiatalságát...

Nem hagyta, nem hagyta a régi nótákat. Csengett az iskola a gyermekek énekétől, az elfelejtett énekek újra beköltöztek a fülekbe.

Vitte a fiatalságot a szomszéd falvakba, gyűlésekre, a dalárda énekelni ment, de csak az mehetett, akinek fehér harisnyája volt. Minden fiatal legény fehér harisnya után futkosott a faluban és a leányok ismét szépek találták a bő piros szoknyaikat.

Táncolni pedig csak az tudott, néhány év múlva a fiúk között igazán, aki megtanulta az öregektől és el is járta a csürdöngölőt. Csürdöngölővel kezdődött minden bái, öreg tanítójuk elment minden bálba és végignézte a fiúk táncát. Megdicsérte őket, szerette őket, fiatalos friss lelke egyetértésben élt a sok erős, fiatal legény nyel, mintha csak egyidős lett volna velük...

Tíz esztendő múlt el. Nyár volt ismét. A család ismét otthon volt teljes számban, hogy még egyszer utoljára együtt lehessen szerettei jó édesapjával, az öreg tanítóval. Egy meleg nyári nap délelőttién aztán elszállt a lélek is

Értéktelen hamisítványokkal csapják be áldozataikat az alkalmi aranyárusok

Kinek nem izgatja a képzeletét oha egy váratlan fordulat, mely megszüntetné egyszerre minden anyagi gondját. Az emberek sorsjegyét vesznek, amerikai dűsgazdag nagybácsiról álmodnak, konok makacssággal nézik a gyalogjárót egy tömött pénztárca reményében és évszázadokkal előbb elásott kincsek után kutatnak.

As elmúlt háború ismét felfolbantotta ezeket a vágyálmokat. Ahol a fővenal végighúzódtak, sok ember a földbe rejtette értékeit. Közülük sokan elmenekültek vagy elpusztultak. Az értékek pedig ott hevernek a földben.

Az álmok látszólag igen sokszor megélekednek. Az ember aétál az utcán, mikor hirtelen egy szakadt ruhájú valaki áll előtte és azt állítja, hogy most jött a fogságból és nem tudja folytatni útját, mert nincs egy fillérje sem. Ilyenkor a jószívű zsebébe nyúl és némi aprópénzt akar adni a szegény, "hadifogoly". De mekkora lesz a meglepetése, amikor az óvatosan körülnézve fényes sárga fémrudacsokat vess ki a zsebéből. Emberünk kézbeveszi. A srine után aranyának látszik. Közlebből megvizsgálva megtalálja a próbajelzéseket is. A jelzés "22 karát" minden kételyt eloszlat. Arany, valóban arany!

A katona elmondja, hogy egy katona, társa bizta meg az arany eladásával. Majd látva emberünk lázas érdeklődését, egy gyűrűt vesz elő. A gyűrű nagyon szép, az utóbbi időben divatba jött úgynevezett "chevacher" gyűrűk mintájára készült, szép villogó karátos kövekkel. Az ára csekélység,

mindössze kétféltől lejt két érte. Hosszú tárgyalás után emberünk másfél millió lejért birtokába jut a gyűrűnek, a katona pedig amint jött, úgy el is tűnik az ismeretlenség homályában.

Természetesen az ékszeresnél mindennek "késze".

Emberünk elszápadva könyörög az ékszeresnek, hogy vizsgálja meg alapsabban, hátha téved. De az ékszerész biztos a dolgában. A gyűrű hamisítvány.

Az utóbbi időben nagyon elszaporodtak az aranyeladási ötlettel dolgozó szélhámosok. A rendőrség nemrég fogott el egy szélhámos bandát, kik bronzot adtak el. Egy ötletesebb banda fogsorokat készített olcsó aranyozott fémről sőt kihúzott fogakat is fagyókereket cementeztek bele.

Az előforduló esetek tanulságot keltenek, hogy szolgáljanak mindenki számára: „Nem-mind arany, ami fénylik.”

Vetési Zsigmond

Vacsora után a tanító családja kint üldögélt a kertben. A meleg nyári est, a ragyogó csillagok kicsalták a család apraját, nagyját a jószágú fűbe, a fiatal dúslombú fák alá. Oh, sokan voltak. Hét gyermek növekedett a tanítói lakban a napfénytől, a víztől, a balszamos lehelletű levegőtől, vagy nem is lehet tudni, hogy mitől. A nagyobbik fiúnak — aki maga is tanító lett — már a családja is ott volt.

Az öreg tanító ifjúkori terveiről mesélt.

A csendes beszélgetésbe belecsendült a mulató legények vig heje-hujázása. Az öreg tanítóné tréfás szomorúsággal jegyezte meg, hogy ma megint nem alszik a család, mert majális van. Az nem lenne baj, ha szép magyar nótákat énekelnének, azt szívesen elhallgatnák, de kétségbeejtő egész éjszaka azt hallani, jaj a postás kisasszony én rajtam ne mulasson...

Az öreg tanító szomorúan panaszkolta, hogy a falusiak az utóbbi időben elhagyták régi szép énekei-

a legyengült testből, egészen csendben, hangtalanul.

Nagy tisztességgel temette el a falu öreg tanítóját.

A meleg nyári estében gyülekeztek a fiatal házasságok, legények a palak hidjánál. Fehér harisnya volt valamennyin. Ezen az estén azonban nem fakadt dal a fiatal ajkakon. Csendben vették az útjukat a temető felé.

Kint a temetőben a frissen hantolt sír körül, körben állva, az egy szál cigány mellett eljárták öreg tanítójuknak örök búcsúzóul a csürdöngölőt.

Adorjáni Dezsőné

A „HAKOAH” S. C.

szombaton, október hó 12-én este 8 órai kezdettel

táncestélyt

rendez a Regál Kávéház termében Brassó, amelyre ezután hívja meg a Klub tagjait és pártolóit. A rendezőség.

HIDÉPÍTŐK SORSVALLALÁSA

Válasz Isak Emil író társamnak

Erdély megilletődéssel olvastam Isak Eminek, a nagy román írónak a „România Liberă”-ben megjelent cikkét. Mindaz, amit írt és tanácsolt román és magyar író társamnak a két nép kibékülésére, szellemi közfoglására vonatkozólag nem volt új számunkra. Erdély magyar írói mindannyian és régóta ismerjük Isacot és jól tudjuk, hogy írását nem a pillanatnyi dívat ihlette, három évtized óta a nagy román író minden írása és cselekedete bátor szembeszállás volt az árral, csak földözést, bizalmatlanságot, megnevezést szerzett számára. Az Ady-nemzedék nagy sorsátára már az első világháború előtt mindent megtett a haladó szellemű román és magyar írók összefogása, frontalkítása érdekében. Nem rajta és nem a hasonló szellemű magyar írókon mulott, hogy ennek a két népet összekötni készülő hídnak mindkét pilérét elsodorta az ár.

A második világháború után a haladó és építő demokrácia újból időszertűvé tette az egykor korszerűtlen és elgáncsolt kísérleteket, éppen ezért különös öröm számunkra, hogy éppen az Ady-nemzedék egyik legnagyobb művésze tett újból hitet a „haladás ügyé”, a „fegyverek milliói hatalmasabb fegyver”, a toll mellett. Az

elmúlt negyedszázad borzalmas pusztításaiért, a népek közötti gyűlölködésért nem kis mértékben Isak Emil szerinti is az „írás tudók” felelősek. A szellem emberei: írók, tudósok, művészek még magatartással, egyseges állásfoglalással, a sodró események árjék talán megállíthatják volna. Sajnos az „írás tudók árulása” nálunk és másuttal egyaránt elősegítette a gátazakadást, a humanista-demokrata európai hagyományok csaknem végleges megsemmisülését. Az írók nagy részének hallgatása, vagy az uralkodó reakciók leplező magatartása és a fasizmusnak sokszor nyílt kiszolgálása, kétségkívül megsegítette az új barbár világ ideiglenes uralmát. Ma mindez a múlt. A demokratikus nemzetek nagy győzelme a fasizmus külső kereksíneinek megsemmisítéséhez vezetett, de a lelkekben összeomlott régi humanista világ felépítésének még csak a kezdetén vagyunk.

Ma már minden haladószellemű ember látja, hogy a jövő világ végleges arculatát a haladó demokrácia fogja kialakítani. De az új világért folytatódó küzdelem ben nem közömbös, nem lényegtelen az írók magatartása. Az „írás tudók árulásának” nem szabad többé megismétlődnie, mert ez nemcsak az emberiség újabb ka-

tasztrófájához, hanem egyúttal a magasabb erkölcsi világrendet hirdető szellemi élet önmegtagadásához és bukásához is vezetne. A szellem embertének és az íróknak elsősorban minden erejüket a haladás szolgálatába kell állítani. Magyar és román vonatkozásban a haladás szellemi előmozdítása a népek közötti lelki kibékülés szolgálatához. Megalkuvás nélkül, nem törődve a pillanatnyi eredménnyel, a mindkét oldalról fenyegető reakciós erővel és előítéletekkel, meg kell ismertetnünk egymással népeink igazi szellemi értékét, mindazt, ami irodalmunkban örök emberi, időtálló alkotás.

A szavakat azonban veteknek kell követnünk, az írók illető útmutatása nyomán az elmaradt tömegek lelki átforgatását kell szolgálnunk, mert lelki előkészítés nélkül a jogegyenlőség felépülő új társadalom sem születhet meg. A román és magyar írók új hitvallása a közeledés és a haladás ügye mellett biztató jel a jövőre, jobb jövőt ígérő sorsvallás. Hiszünk, hogy az Isak által kimondott szó csak alvó lelkiismeretet ráz majd fel és a tömegek előtt is nagy becsületet szerez az írásnak és azon át népeink végső kibékülését is szolgálja.

Janosó Elemér (Kolozsvár)

Bruckenthal báró nem ült tétlenül.

Mikor a szerződés 1874-ben lejárt, a birtokok a magyar állam tulajdonába mentek át. Az ucsai, szombatfalvi, sárkányi és comanai birtokokból mintagazdaságok lettek. Mintái annak, hogyan nem szabad gazdálkodni Magyarországról hoztak jószárgazgatót, intézőt, hivatalnokot. Szolgálatuk pedig a Székelyföld látta el a birtokokat.

A gazdaságok vezetői hallatlan pompában és jólétben tobzódtak. Hatfogatos kocsin diszruhás kocsisok hozták hölgyeiket délutánoként a városba. Év végén a mintagazdaságok pedig hol 30 forint ráfizetéssel, hol 1 forint nyereséggel zárták számadásaikat. A székely munkások havi 4-5 forintos éhbért és némi komenciort ténegedtek. Hajnaltoi vakulási robotoltak, a testi fenytés pedig több volt, mint a kenyér. A haladlan nyomorúság miatt a gyermekhalandóság a mintagazdaságok székely alkalmazottai sorában volt a legnagyobb. Néhány gyermeknek sikerült ipart tanulnia a városban. Ezek utódai most is ott élnek. A hatalmas birtokokból egyetlen-egyet sem adtak földet.

1918 UTÁN

Az első világháborút követő összeomlás néhány állami nagybirtokot talált egy csoport gazdagra, hízt, gúgós magyar úrral és egy falca agyonhajszolt, földhözragadt magyar földműveléssel.

A román közigazgatás elől a magyar urak hazamentek Magyarországra új hivatali, új mintagazdaságok keresni. Nem volt itt gyökerük. Itt maradt a nyomorult szolgasereg. Ezek ugyan hová mehettek volna? És itt maradtak a kisemberek. Iparosok, kereskedők, kishivatalnokok, kiket kötött az őseik hantja.

A másik oldalon megjött a román közigazgatás. Hogy a lisszai, récsi, berivoji és többi falvak románsága ott harcolt a Rákóczi zászlói alatt a közös román-magyar szabadságért, az rég volt, elfelejtették.

Néhány évtizedes bűnös magyar úri politikának sikerült széjjelrombolnia a hosszú évszázadokon keresztül összekovácsolódott román-magyar barátságot. A bűnös magyar urak eltávoztak, de itt maradt a nép, a mindennapi kenyérért küzdő nép. Az öregúr félretolta az írásokat, cigarettát sodort és így szólt:

— Ősém, én itt születtem, itt öregedtem meg. Tudom, hogy mindkét nép becsületes, jószándékú. Ezért hiszem, — mert elmúlt századok igazságai tanítottak meg rá — hogy újra rátalálunk arra az útra, amelyet az elmúlt századok jelöltek ki számunkra: a megértés, testvériség útjára, mert minket a multunk kötelez!

Tiboldi Béla

Fogaras földjén az elmúlt századok árnyai mutatnak utat a jövő felé.

(Fogaras) — Ajtulan tespedt a kis város az augusztusi nap gyilkos tüze alatt. Ebben a füledt forró délutánban Fogaras olyan, mint akár-melyik más kisváros itt Erdélyben. Csak a tarka falragaszok hirdetik, hogy ismét történelmi időkét élünk. Egy csendes lakás árnyékos tornácán idős, nyugdíjas megyei tisztviselővel beszélgetünk. Szavai nyomán rég elmúlt századok elevenednek fel előttünk.

— Az Olt fogarasmegyei lapálya — mondja — Hévíztől Felekig mindig gazdag vidék volt. Inséges zsendőtől alig ismertek. Már annak idején itt vezetett keresztül a nyugatot kelettel összekötő nagy római út. Emberségek, szorgalmas nép lakta. Ma is azok — teszi hozzá.

A RÉGI VÁR ÉS AZ ÚJ
A XIII-ik században építették Fogaras várát az utolsó Árpád-házi királyok. Ma már nyoma sincsen a régi várnak, amely nem a mostani helyén, hanem a várostól kissé északra, nyugatra, az úgynevezett Holt-Olt mellett állt. A mai későbbben az erdélyi fejedelmek építették. A ma is meglehetősen épségben levő várban nem egyszer tartottak sorsdöntő gyűléseket Erdély rendjei. Később a Hévíztől Felekig terjedő fejedelmi uradalmak jövedelme a fejedelemszö-

nyok számára szolgált tüzpénzzel. Felváltva uralkodtak a vidéken az Apok, Bethlen, Gábor, Vitéz Mihály, az Apafiak és Radu Negru. Nem egyszer tértek meg győzelmesen Fogaras várába a török, tatár, német elleni hadakból a fejedelmi seregek.

A zentai csata után a Habsburgok elvették Erdély függetlenségét és megkezdtek a németesítést. Csellel, nyílt erőszakkal térítették a katolikus hitre. A fogarasi református egyházat Mária Terézia császárnő egy német Ferencendi klostrommal igyekezett ellensúlyozni. Valahonnan Ausztriából híveket is hozott itt köréje.

„Meghagyatik, hogy az románok és magyarok atyafiságos békességben éljenek”

Már a fejedelmek idején sok székely vándorolt az akkor is szegény Székelyföldről a gazdag fogarasi lapálya. Kézművesek, katonák, ispánok és egyéb hivatalnokok. Hűségesen megtartották a törvényt, amit Lőrántffy Zsuzsanna testamentumban hagyott örökül: „Meghagyatik, hogy az magyarok és románok örökkörökre atyafiságos egyetértésben és békességben éljenek...” Békében, barátságban is éltek. Együtt építettek, együtt gyarapodtak, veszély idején pedig egymással versenyezve védték a közös hazát.

Ezek utódai a ma már jórészt elmagyarosodott „vadkérti” nemetek.

Míg annak idején Lőrántffy Zsuzsanna fejedelemasszony az első román iskolát létesítette, Mária Terézia is állított fel iskolát a határörvidéken. De ezekben az iskolákban német volt a tanítás nyelve!

A német ellenséggel szemben azonban még mindig erősen ellentállt a két nép, a román és magyar. Különös eredményt még Bruckenthal báró sem tudott elérni, akinek Mária Terézia az örökösödési háború idején, 1775-ben bérbeadta Fogarast és vidékét.

Az erőszakos németesítést Simon Jenő székely gárdián állította meg, aki a népek rokonszenvesebb magyar istentiszteleti és oktatási nyelvet honosította meg Fogaras magyarái között.

Az „először leszegényíteni, aztán németteti” elv azonban ekkor már gyümölcsöt hozott. Az osztrák és a Bruckenthal báró védőszárnyai alatt nagy kiváltságokat élvező szász és románok tették rá a kezét mind a vidék, mind a város gazdaságára. Ugyanilyen iramban szegényedett a román és magyar nép.

Sürgösen ELADÓ

központi

emeletes üzletház

„VISCONTI” ingatlan kereskedelmi iroda Brassó, Armatei Roşii 6. sz.

Telefon: 15-99 és 15-98.

„PAPETĂRIA UNIVERSALĂ”

papír- és írószerekkereskedés, papírkutató

Tulajdonosok: WEISZFEILER S. és FORIL GH.
Brassó, Hirsch-utca 6. — Telefon 37-15.

Füzetek és iskolai felszerelések.

Nagy választék az összes papírárukban, írószerekben, irodai cikkekben. Üzleti papírcsokk, csomagoló-, falvédő- és vajpapírok, tapéták, színes- és fehér papírszalvetták stb.

NAGYBAN!

KICSINYBEN

„SCOTCH”

Brassó, Str. L. C. Brătianu 1
(Kórház ucca)

Erdővidék dolgoz népe bátran küzd az aszály következményei ellen s öntudatosan készül a választásokra

Több tervszerűséget várnak a háromszéki megyei közellátási
hivataltól. — Kimutatás a járás ellátottainakról

(Barót, a Népi Egység kiadott munkatársától) — Erdővidék népe mindenkor remek szorgalommal művelte a maga kis szőlőföldjeit, öntudatosan termelte ki uradéjából a fáját, munkájával mindig az ország népének jólétét, felvirágzását segítette elő. Talán ez a néptömb a Székelyföldről, amely egyedül van elvágyva a világtól. Mindegyikük, állandó közlekedési nehézségeivel küzd.

Itt járunk most újra ezek között a dolgozó emberek között. Itt is elemi erővel pusztított az aszály. Itt is a semmivel egyenlő az évi termés. Nem temett annyi, amennyi vetőmagra lenne elegendő. Noha az eső már az utóbbi időben többször megáradta a vidéket, az éke nyomán ma is porföldre kerekedik. Elémezték a vidéket, Bacont, Kőpecet, Miklósvárt és a többi községet, allig van olyan földdarab, ahol ne szorgoskodnának az emberek. Nyoma sincs az elkeseredésnek. Megindult a vetés csatája, szorgoskodnak a boronák, a röögők, hogy a jövő év hárpontja az év sikertelenségét.

KÖZELLÁTÁSI KÉRDÉSEK

Orvetho, hogy a roppant szárazság következtében panaszok tornyosodnak a közellátási körök körül. Baróton a Magyar Népi Szövetség járási székházában futnak össze a kérelmek. Mátis Béla járási titkár mondja, hogy a vármegyei közellátási hivatal már két ízben utalt ki Barót részére kukoricát. Egy ízben 1600 kilót, legutóbb pedig 1 kocsival. Mindkét mennyiséget Sepsiszentgyörgyről utalták ki, amelyeknek a leszállítása több mint kétféle hétje került megjelölésre, hogy ezt a kötséget nagyon könnyen megtakaríthatják volna akkor, ha érvelésükkel az illetékes hatóságok helyt adtak volna, ugyanis ugyaneznyi mennyiségű kukorica az INCOOP-nak tárolva volt Baróton. Ugyanakkor az időben szállították be Barótról Sepsiszentgyörgyre. A kétféle szállítást összegezték megalkaríthatóvá volna, ha a Baróton tárolt kukoricát átadják a járásnak, míg a Sepsiszentgyörgyről kültak kukoricát hárpontlással átadják az INCOOP-nak.

A legnagyobb nehézségek most is a takarmányozás körül mutatkoznak. Nem termelt szénát, amit hónapokkal ezelőt rendeltek a különböző szövetkezeteknél, még nem érkezett meg. Kárpához úgyszólván hónapok óta nem jutottak a gazdák. A Magyar Népi Szövetség járási vezetősége megállapította, hogy Kőpecen és a Szabadai Rudólt malomban nagymennyiségű korpa van felhalmozva. A járás gazdái már régen befizették a jóra nagyobb árszámot, az illetékes hivatalnak amely valamelyik bányai városból utalt ki a számlára korpát. Most a MNSZ vezetősége arra kéri a vármegyei közellátási hivatalt, hogy ne a bányai részéről, hanem közvetlenül Erdővidékről a Szabadai-féle malomból utaltja ki a szükséges korpamennyiséget.

NÓ AZ ELLÁTÁSIANYOK SZÁMA

A Magyar Népi Szövetség járási titkársága az elmúlt héten körutaztatott a járás területén. Megállapította így az egyes községek ellátottainak a számát. E tekintetben így néz ki Erdővidék a számadatok tükrében.

Község	Lakosainak	Ellátottak
néve	száma	száma
Barót	2767	1870
Nagyajta	1251	494
Kőpec	1604	613
Szárarajta	1674	702
Zalánarajta	864	283
Nagybecs	2354	1005
Bodós	698	442
Kőpec	2328	491
Miklósvár	816	478
Báton	3116	1390

Legsúlyosabb a helyzet Baróton, a

járási székházán, ahol napról-napra nő az ellátottak száma. A Magyar Népi Szövetség körében most mozgalom indult a napközi otthon megszervezésére. Itt hathatósan járunk a vármegyei Népi Védelmi szervezet támogatását. Terveztünk nagyobb létszámú gyümölcsösöket a járási területen való telepítését, hogy ottlaképpen enyhítsenek a súlyos helyzeten.

ÉRTÉLMISÉGIK ÉS VÁLASZTÁSI MUNKA ELÉN

A Magyar Népi Szövetség és a választási előkészítések menete iránt érdeklődünk.

A választás minden tekintetben felkészült.

A baróti járás területén a legerősebb szervezetek vannak. Ami az értelmiséget illeti, örömdetés esemény állott be. Papjaink, tanítók szívesen leleltek kapcsolódni be a munkába. Baróton az ifjúsági munkát Huszár Ádám remél katonai eszper-plébános nagy szakértelemmel és ügybájlalommal vezeti. Kesz János református lelkész is derekas munkát fejt ki a Magyar Népi Szövetségben. Török Árpád gimnáziumi igazgató vezetésével bekapcsolódott az összes tanár és tanítók. A járási választási bizottságok élén már értelmi-

Látogatás a parajdi sóbányában

Elavult felszerelés — gyenge munkásellátás

(PARAJD. a N. E. tudósítójától.) A Kalanda-tetőn még a Nyikó menté tájában gyönyörködünk, Korond határától kezdve már a sóvidéken szalad a szőlőföld gépkocsai. A hegyes-völgyes, kavicsos határokon dolgoznak a sakkely földművesek. Némi-lyik hátán szék dagad, jobb kezével egyenletesen szőrja a terméstető magot a drága anyaföldbe.

Felsőföldet alig hagyjuk el, előtünk felülünk a parajdi sóbányá felé. A bányagazgatóságától — a látogatási díj lefizetése után — megkapjuk az engedélyt, s a kis csille-várú mellett igyekezünk a bányára bejárata felé.

Vezetőnk, fiatal sófejő, halad előttünk a halvány világosságban. — A német lépcsőn nyenyünk — mondja — mert a rövidebb, igaz, hogy egy falat farszabó es, mint a magyar. Jövet a magyaron másunk fel...

NYIRKOS falépcsőn megyünk a felső tornác mennyezete felett fehér sóvirágok nyúlnak, leni a mélysebben, a bányá fenekén, apró lámpák fénye mellett dolgoznak a sófejő bányászok. Ahogy a lépcsőnkön lejjebb haladunk, úgy szélesedik ki a bányá belseje is. A bányá bejáratánál a villanygőz olyan tavol ragyog már, mint az égen a csillag.

Féltörz farszabó lépcsőjárás után végre talajra lépünk, szürkés-fényes, csúszós sópadokra. Ahogy állunk a bányá fenekén, s körüljárjuk tekintetünk fel a sötét mennyezetre, úgy tűnik, mintha egy óriási templom belsejében járnánk. Csak néha zavart meg a csendet egy-egy sószálú csille dörgése.

A felvonóval kis szék, s egy faasztal áll. Lámpavilág mellett beszélgetünk a körénkseregletti munkásokkal.

— 124 méterre vagyunk a föld belsejében — halljuk a felvilágosítást. — A bányá feneké 100 méter hosszú és 45 méter széles.

Hány bányász dolgozik itt, a föld alatt?

Negyvenhaton vónak — mondja egy harcsabajuszú bányász — három-négyes csoportokra osztva keressük a sót — de nevet is hozza, mert itt minden csupa só, a fal, a padlózat, a mennyezet, minden.

Látogatás a parajdi sóbányában

Elavult felszerelés — gyenge munkásellátás

MEGTUDJUK, hogy egy bányász naponta tizenhárom órába só fej ki, a napi termelés meghaladja az öt vasúti kocsit só is.

Vezetőnk csákányt ragad, s vas-ékeket használna, bemutatja egy sópad kivágását. Nehezen halad az ék, hosszú farszabó kalapács után ropdeszik csak a sótalaj.

Az ékeket egymásután jó aranyra beverik, s mikor a sópad ki-reped, 5 centire felemelik és csak azután kezdődik meg a darabolás. Egy sópad 15—16 ezer kilós. Lesz egy ilyen padocsából ötötön annyi, hon a csillek alig győzik kinyomogatni.

A bányá egyik sarkában robbantáshoz készülődnek. Három munkás, egészen kezdetleges vasfűrésszel mélyíti a lyukakat.

Nem csak reszelő, hogy a fűréss megfennjű — parasszolt az egyik.

A bejáratnál jobbra, a bányá oldalán felmagaságban szintén lépcső-vaslatokat fedezünk fel.

Ott fent egy új bányalikasztást csináltak régen, de ott most nem dolgozik senki. Csak bár itt lent győzzük a munkát. Keves a sófejők száma, mert erőt gyengén fizetnek, s az ellátással sem igen törődik az igazgatóság. Amikor szerződést csináltak, minden megígérték, még azt is, hogy maximális árban kapunk mindent. S ha maga kapott valamit, akkor én es...

BIZONY, nagyon szomorú a parajdi sóbányá munkásainak a sorsa. A bányá igazgatósága csak ígérteket tett, de nem nagyon igyekezett a munkásokra kiemelni. Csapn egy alkalommal adtak öt méter golyóst, lábbelit és egy rend munkásruhát, mely azonban két hét után leszakadt a munkásokról, olyan gyenge anyagból volt készve. Ha a bányászok tetemes részének nem volna egy kis birtoka, nem tudnának megélni a fizetésükből. Gyakran lehetett a tavasz folyamán látni, hogy reggel a munkába igyekező bányász magával hozta a kaptát is és a munka végeztével nem pihenni tért, hanem egyenesen a mezőre kapálni. Még annyi szabadidejük sincs, hogy egy újságot, vagy könyvet elolvassanak.

Nagy nehézséget okoz az is, hogy a felszerelések egészen kezdetlegesek.

négy vezető: Árkai. A propagandai bizottság élén a közellátási bizottság elnöké Miklós unióra lelkészre áll. A gazdasági bizottság élén Dániel István földművelő, Balázs Pál kereskedő, míg a szociális bizottság vezetője: László András tanár és Bogdán István tanár.

Erdővidék székházán szoros zárt körben sorakozott fel a Magyar Népi Szövetség mögé. Minde a választások előtt támasztották az emberek a haragot, kén a kézbe, egymás mellett mehetnek, hogy munkájukkal, szorgoskodással elősegítsék a Magyar Népi Szövetség demokratikus kiállításának a győzelmét.

Ezeket a szervezetet rögzítette le kiadott munkatársaink: Varga Béla járási elnök és Mátis Béla járási titkár. Ők az erdővidéki szervezetek vezetői. Lelelkesmeret munkájuknak köszönhető, hogy ma már rend és nyugalom van Erdővidéken, hogy a nép megértette az idők szavát és együtt mentel a Magyar Népi Szövetség zászlaja alatt egy sebb és boldogabb demokratikus élet felé...

B. Gy.

A sófelvonó is lovak vontatják éppúgy, mint száz évvel ezelőtt. Az ékeket gépekkel a bányá farszabó vezetője 1944-ben elszállította, s a hiányzó géprészeket még nem pótolták. A szíjazat is hiányzik még, csak a nélkülözhetetlenek szerették be.

1944-től 1945 júliusáig a szakszervezet kezelésében volt a bányá, s ezalatt az idő alatt a lerék munkások komoly munkát végeztek — mondja a vezetőnk. — A szakszervezet támogatásával villanyáramot vezettek be a bányába, kisvasutat fektettek le és igyekeztek a bányászok sorsát is kellemesebbé tenni. A CAM, amikor átvette a bányát 13 millió készpénzzel, a bányá fejlesztése meg is szent.

ELBUCSUZUNK egy szőlőből jövő. Jó szerencsét köszöntéssel a sófejők, s most már a magyar lépcsőn igyekezünk a kijárat felé. A csúszós, szemhajtásos falban, ahogy feljebb haladunk, fekete táblák jelzik a különböző fontosabb eseményeket. Fennebb évekkel jelszó táblákat látnak, néha vékony faldereket is.

A megfénnyben látjuk, hogy a cipőnkre, ruhánkra vékony sóréteg rakódott.

Mégegyszer kezetsortunk vezetőnkkel és elváltunk tőle.

Reméljük, hogy a CAM is észreveszi a munkások nyomorát és igyekezn fog minden lehetőséget kiakasztani, hogy a bányászok sorsát, életét megkönnyítse.

CSIKY JÓZSEF

Író papír

kockás, vonalas, sima

Vaj papír

Csomagoló papír

Krepp papír

Irkák

számítási, vonalas, széprás

Bonierek, facturlierek

Nyugta könyvek

Indigó

kézi és gépi

Áltató papír

Borítékok

Ceruzák

fekete és színes

Rajzszeg

Radiogram

és egyéb irodai cikkek

POZSÁR ANDRÁS

könyv- és papírkereskedésben

Brassó, Piața 6A, Eneacu 2.

Telefon: 39-23.

Viszonteladók részére engros árak.

Román és magyar

nyelvben önálló levelező (nő) irodai munkálatokban is tökéletes jártassággal rendelkezik azonnal ajánkozhat „Komoly” jellegű alatti a kladóban

WEISZFEILER TESTVÉREK

Piața Libertății No. 27. — Telefon 11-71.

Engros- és detailüzlet

mindennemű rövid-, kötöttáru, galanteri és illatáru

nagyválasztékban,

Kérjük kirakati árainkat figyelembe.

A magyarokkölcsi gazdanapon

Az EMGE megköszönte azt az értékes segítséget, amelyben a Magyar Népi Szövetség részesíti az egyesületet

Sikeres gazdanapot tartott az EMGE a kisküklőlőmegei Magyarbükös községben. A helybeli gazdákon kívül megjelentek más községek gazdái is, így Ozd, Istvánháza, Lándor, Radnót és Csekelaka magyar kisgazdái is. A gazdák részvételével és bogáti gazdatiszadai képviselői is, valamint számos román gazda.

Réggel 8 órakor határjárással kezdődött a gazdanap. Ezt követően megnyitották a termény- és háziipari kiállítást, amely azt bizonyította, hogy az erdélyi magyar gazda megértette a változatos, minőségirányban fejlődő termelés jelentőségét.

A terménykiállításon első díjat nyertek: Bíró István és Pálfi Miklós; a háziipari kiállításon: A Nőszövetség, Mihály Lőrincz és Vass Ibolya. Kerekas munkáért első díjat kapott Manzingler Sándor, kovács munkáért pedig Jakab József. Az EMGE ezalkalommal összesen 38 díjat osztott ki.

Istentisztelet után kezdődött a tulajdonképpeni gazdanap. A helybeli gazdák díszgyűlés keretében igyekezett jelentőséget adni a gazdanapnak. Bíró Ferenc gazdakör elnök megnyitása után a gazdaköri előjárók jelentései hangoztak el.

ERDÉLYI GAZDASÁGI JÖVŐJE

Szász István dr., az EMGE ügyvezető alelnöke beszélt. Hangzott, hogy a százéves EMGE mindig meg tudta érteni a fejlődés parancsát. Ez a szellem magyarázza meg, hogy ma már 80 ezer fővel emelkedett az egyesület taglétszáma, és így — a családtagok is beleszámítva — mintegy félmillió magyar ember életére van befolyással az EMGE munkája.

Szász István kiemelte ezután azt az igen értékes segítséget, amelyet a Magyar Népi Szövetség nyújt az egyesületnek. Ennek kapcsán azt a reményét fejezte ki, hogy a Magyar Népi Szövetség továbbra is az eddigi elkötelezettséggel fog harcolni a demokratia-ellenes agrárszervezetek orvoslására érdekében.

A továbbiakban hangsúlyozta, hogy gazdatiszadalmunknak az egyoldalú szentimentalizmusról át kell térni az állattenyésztésre, mert ebben van Erdély gazdasági jövője.

Kiemelte a mezőgazda és az ipari munkás közötti fennálló lelki és érdekközösséget, majd befejezésül a szövetségi formában történő termelés és értékesítés nagy előnyeirre hívta fel a figyelmet.

Ezután Szegő Dénes, az EMGE állategészségügyi felügyelője tartott szakelőadást az állattenyésztésről, majd Kovács Béla, a radnóti gazdasági iskola igazgatója világította meg a gazdálkodók oktatásának gazdasági és nemzeti jelentőségét.

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG SZEREPE

Közébdő után a Magyar Népi Szövetség jelenlévő képviselői szö-

loltak a gazdanap nagyüzemi közönségéhez. Kristóf György helybeli református lelkész bevezető beszédében rámutatott arra, hogy az EMGE és a Magyar Népi Szövetség egy úton halad. Mindnyájunknak az a célja, hogy elnyerjük gazdasági, kulturális és szociális egyenjogúságunkat. Ennek a küldetésnek az útja a Magyar Népi Szövetség áll.

Bernáth Ernő, a „Szabad Szó” igazgatója emelkedett ezután szószíni a Magyar Népi Szövetség kisküklőlőmegei tagozatának képviselőjében.

A gazdasági szervezettség jelentőségének fejtegetése során kiemelte az EMGE munkájának jelentőségét. Örömet fejezte ki azon, hogy a kisgazdák is részt vesznek az egyesület életének irányításában. Mindez arra mutat, hogy az EMGE helyesen értelmezi a demokráciát.

— Tudomásul kell venni — folytatta emelt hangon —, hogy az elkövetkező idők a széles dolgozó rétegek vezetésének az ideje lesz. A mi népünk ilyen széles dolgozó réteget a földművelés és a munkásság alkotja. A falvak vezetői akkor cselekszenek helyesen, ha segítenek népünknek, hogy kiemelkedhesse-

nek belőle a tehetségesek, a vezető szerepre hivatottak.

Bernáth Ernő hangoztatta ezután, hogy az egyesületek, az összefogásnak nemzetiségi sorban különösen nagy a jelentősége. Az erdélyi magyarság egységét a Magyar Népi Szövetség képviseli.

— Ennek az egységnek a keretében — mondotta — helye van minden becsületesen gondolkodó magyar embernek. Megteremtése és megszilárdítása életbevágóan fontos.

Bár a választásokon külön listán megyünk, a mi útunk nem külön út. Együtt haladunk az ország demokratikus pártjaival és szervezeteivel.

Bizonyos, hogy az ország politikája a demokrácia útjára tért, azonban a jogainkat mégis magunknak kell kiharcolnunk. Annál jogot fogunk kiharcolni, amekkora erő áll a magyar nép politikai vezetői mögött.

Befejezésül hangoztatta, hogy a MNSZ képviselőjelöltjei nem igényelnek és nem fogadjuk. Ellenkezőleg, ők várnak ígéretet a néptől: fogadják arra vonatkozóan, hogy kitartanak az egységet képviselő nemzeti szervezetünk mellett.

A gazdanap népi mulatságokkal ért véget.

Tusa István a béke szolgálatában

(Csalásteremtés, a N. E. tudósítójától) Iparosodás, művelés. Ezek a szavak járnak eszembe, amikor az első székely harangöntőbe megyek. Annyma különös ez a mesterség, hogy szinte áthat van benne. Hogyne, amikor van valaki Zeöldő felett, az Ott mellett, aki a részlekedő hangokat csai elé. Nem gyártsz, csak úgy csendesen dolgozol, de néhány harang kikéri már a kezét.

Elhaladott a Haram-vár alatt a harmadosan rá te találók a kicsi zúgó vízmalomra, ahol Tusa István a harangöntő lakik. Egy kis tóval tele van az ember fogad.

— Itthon van a harangöntőmester? — En vagyok — válaszol a nyúlás, szelíd arca terül.

Igen, a harangöntő egyáltalán nem is De bizony a mozdulása nem hozott eteget a konyhára, így határozta el, hogy harangöntéshez fog.

Erre már meg volt az előkészítés Szentkeresztyánban, ahol az ipart ki-tanulta. Onnan menteg tizenkét éve költözött el Csikba.

Elmondja, hogy már a harmadik harangot önti. Az első a kisteleki katonai kúria templom részére készült. Most egyet a székely egyház számára készí-telt.

Ora van előtűnk. Főnem egészen ki-dolgozott harang. Meghagyja a székelyt. Van egy új rendelkezés: a gyimes-bükki templom részére. De más vár-megyekből is jönnek érdeklődők. A há-barú sok harangot elvitt: ágyut önt-tyük belőlük a más hadiokkra hasz-nálják fel.

A munka felől érdeklődünk. Hát bi-zony, nem éppen gyors munka. Ezen-csinnyé van, hogy azután jó és szép hangot adjon ki!

Irgylem ezt az embert. Tusa István, irgylem azért a gyönyörű, csodás kör-nyezetért, amelyben él. S nem utolsá-sorban, hogy a székely, hideg és sem-miért is, anyagot megszólaltatja. A hang pedig a békét hirdeti. Így szol-gátja a békét Tusa István.

Holló Ernő

Egy náci főképm új állása

Ha Herr Schellenberg Walter röviden, őszintén megírna nagyon jellemző életrajzát, az a curriculum vitae megdöbbentően így hangzana: „Elnem, Schellenberg Walter ellen 1941-ben az Egyesült Államok hatóságai körözölevelet adtak ki, letartóztatási záradékkal. En irányítottam annakidején Fritz Kuhnt, az amerikai náci szervezet látható fejt. Bizalmi embere voltam Ernst Wilhelm Bohlenak, SS-csoportvezető gautic-ternek, aki, mint a külföldi Néme-tek Ligájának főnöke utasított arra, hogy az amerikai konzulátusokon át kémiszervezetemmel hálózom be egész Amerikát. Amikor elhagytam Amerikát, Jost Heydrich kémgene-rális alá rendelt, de őt kitűrtam ál-lásból. Ha nem emlékeznék arra, hogy mi derült ki a nürnbergi pör-ben rólam és Canarisról az Abwehr (német kémelhárító) főnökéről, azt is elmondhatom. Canaris a háború második felében az angol Secret Ser-vice-nek dolgozott.

1944-ben az angolok legnagyobb meglepetésére eltűnt. Megölték. Jót nevettem ezen, az angolok nagyon is hiányolták Canaris admirális jelenté-sét. Csak azt nem tudták, hogy én té-tettem el láb alól Canaris-t. En gyű-jtöttem adatokat róla és közöltem Kaltenbrunner főgyilkos úrral és kedves barátommal, hogy ez Abwehr, Canaris belegegyezésével kiszolgálja a Secret Service-t. Kinyomoztam, hogy Ulrich von Vermeiren, katonai attas-sé, Canaris különleges megbízottja Ankarában tárgyal az angol nagyköv-ettel és adatokat szolgáltat neki. Így kapott aztán kötele Canaris, s így lettem én a német kémiszervezet feje. Az SS generálisok és a rendő-rség vezetői is remélték tőlem, háló-zatom kiterjedt Svájcra és Svédor-szagra is, mérhetetlen vagyonokat

helyeztem el külföldön jól álcázva, de úgy, hogy a német ügynökök ma is hozzáférhessenek. Listám volt azokról a tudósokról és szakemberekről, akik külföldön dolgoztak szá-munkra. Heydrich és Himmler gyilk-os uraknak jó barátja és bizalmasa voltam, én a mesterkém és náci kónspirátor. Mindezt az amerikai kémelhárító nagyon jól tudja rólam! És mit gondoltak, ezek után ott ülök Nürnbergben, a vádlottak padján, a náci főnádok közt. Nagyon téved-nek...

Szaksztuk itt felbe a náci főképm-életrajzát és adjuk át a szót Steel Johannnek, aki a Reader's Scope júliusi számában „Britain's nazi agent”, című cikkében ezt írja Schel-lenbergről, szóról-szóra:

— Schellenberg Walter ma az an-gol Secret Service igen jól fizetett ügynöke. Megbízható források sze-rint a volt SS-tábornok az angol megszállt zóna egyik hatósága és fel-adata szovjetellenes felvilágosítás-szerzés.

Steel Johann nagyon csodálkozik azon, hogyan alkalmazhattak egy ilyen exponált náci kémét a Három Nagy egyike ellen, amikor éppen ez-eket a náciakat győzték le együttes erő-vel! És megkérdezi, kicsit talán gúnyosan is: gondolják az elhelyezke-dést megváltoztató, de foglalkozását meg nem tagadó főnáci el fogja árulni azoknak a náci ügynököknek a nevét, akiket még ő küldött ki a sem-leges országokba. Dél-Amerikába és máshová? Vagy beszámol talán új gazdáinak, hol, hová, milyen álcázott cégeknél, milyen bankoknál van az a rengeteg arany, érték és külföldi va-luta, amiket még német főképm korában helyezett el külföldön s ame-lyek most is rendelkezésére állnak?

Elárulja-e talán a náciakkal együttmű-ködő külföldi tudósok és szakértők neveit? Nem. Ugy-e, nem!

Steel Johann reméli, hogy az an-gol Secret Service úgy fogadta szol-gálatába ezt a náci kémét, hogy nem tud minden viselt dolgáról. És azt is állítja, hogy ennek az embernek alkalmazása nagyon rossz hatással le-het az együttműködésre...

Nem akarunk vitakozni a cikké-frójával. Csak egy náci kém igazi fo-tográfiaját akartuk bemutatni; ime a fasizta, aki főnökét és tiszteletet küld halálba „Árulásért” és ő maga a főáruló!... Elég róla ennyi. És végeztül még hadd függesszem ide feltelezett ösztönösű curriculum vitae-jének egy mondatát:

„Az amerikai hatóságok körözwé-nye, amely náci kémek amerikai meg-szervezésért letartóztatásokat ké-rik, ma is érvényben van.”

Vajjon tudja-e ezt a Secret Ser-vice? (B. B.)

Háromszék megyei lapterjedelmét Nagyvárad Lapunkkal kapcsolatos el-zámolásokat továbbra is Zsolt László zárszentgyörgyi megbízottja vezg.

A nagyérdemű érdeklődik szives tudomására hozom, hogy Brassóban a Nicolae Bălcescu utca 1. szám alatt

autó-javító
műhelyt nyitottam, ahol minden a szakmába vágó munkát lelkiismeretesen és pontosan elvégzek.
Kiváló tisztelettel:
HALADA GYULA

Keresünk

helyi képviselőket Erdély és Bánátban

Európai hírű, bevezetett kozmetikai cikkek részére

esetleg raktárat. Városokban és környékükön jól bevezetett, csakis szakmai elkötelezettséggel rendelkező képviselőket keresünk.

Fényképező ajánlatok CAROL SCHULDER București B-dul Tache Ionescu 9. „MARCA RENUNȚĂ” jellegű.

„ESSLINGEN” FAREDÖNYÖKET
legjobb minőségben készít

„Obloane”

REDÖNYÜZEM

BRASSÓ,

Str. Dr. Vasile Lucaci 102.

TELEFON: 15-70.

KORHAZAK, szanatóriumok, hivatalok és intézmények figyelmébe! Betegeket, hivatalokat, vagy intézményeket meglátogató hálóvendégek részére legmegfelelőbb a

Sztakics-féle „Fotel-ágy”

mert anélkül, hogy helyéből elmozdítható, egyetlen könnyű mozdulattal átalakítható. Csinos bútordarab, amely nem árulja el éjszakai rendeltetését. Mint ágy nem alacsony, hanem a modern ágy magasságának megfelelő kényelmes bútordarab, az ülés alatt külön, könnyen hozzáférhető agynemű tartója van. Készíthető egyszerű és luxus kivitelben. Szabadalom bejelentve 38.683 szám alatt. A brassói iparosmesterek kiállításán aranyéremmel lett kitüntetve.

Megtekinthető és megrendelhető:

Sztakics János kárpitosnál

Alapítási év 1936 SEPSISZENTGYÖRGY, Lenin-utca 19 szám. Telefon 36 szám

Az őszi idény szenzációja!

TIVOLI MOZGÓ BUKAREST
Rendkívüli premier

IGLOI DIÁKOK Főszerepben: Jávör Pál, Kabos Gyula és Gervai Marika
Fataliság. Jó hangulat. Zene. Szerelem.

Keresünk megvételre:

24, vagy 26-os finomságú **KETTENSTUHLT** és **RUNDSTUHLT**, vagy **IN ERLOCKOT** kifogástalan állapotban, esetleg harisnyakötőgép felszerelést is.

Cím: ITROM Str. Soc. Ganoyici 2, București.

Közzemény.

Alulírott „ALLANT” Bukarest, Str. Italiana 16. szám alatti és „ODOL” S. A. R. Bukarest Str. Apostol Mărgărit 34. szám alatti cégek ezuton közöljük tisztelt vevőinkkel, hogy a Semmítőszék 1946. VII. hó 13-áról keltezett 862. sz. döntése értelmében a

DAVID OXIGEN BORAX

védjegyet az ODOL S. A. R. cégnek ítélte és ennek következtében ezen védjeggyel ellátott cikkeket ezután nem az „ALLANT”, hanem az „ODOL” S. A. R. bukaresti cég gyárthatja.

„ODOL S. A. R.”

Str. Apostol Mărgărit No. 34.

București

„ALLANT”

Str. Italiana No. 16.

București

SZERENCSEJÉT követi,
ha részt vesz
AZ ÁLLAMI-SORSJÁTEKON!

Sürgösen ELADÓ

üzemben levő

TÉGLAGYÁR

„VISCONTI” ingatlan kereskedelmi iroda Brassó, Armatei Roșii 6. sz.

Telefon: 15-99 és 15-98.

Halló Brassó!

Férfikoncepció rajon átadó

Cím: IMPERIAL Brassó, Str. Regele Carol 16 szám.

● Sepsiszentgyörgyön hírdetéseket továbbra is felvesz Zeke László megbízottunk. (Piac-tér 10. szám).

Gyümölcsös-kert 3.200 négyzetméter területű jötermő, a Dealul Spirei utcában és Házhely, 1800 négyzetméter területtel, gyümölcsfákkal a După Inște utcában **nagyon sürgösen eladó**
Felvilágosítással szolgál a 36-35 telefon szám, vagy a „Mariana” üzlet Kapu utca 44.

Házat akar eladni?

Jelentse be
KISS ISTVÁN
ingatlanforgalmi irodájában.

Sepsiszentgyörgy, Ady Endre u. 6 sz.

Apróhirdetések

FOGLALKOZÁS

A MNSZ óbrassói ovodája részére egy ökeveles ovonót keres. Jelentkezni a MNSZ, Brassó, Mester-utcai székházban lehet. délelőtti. 7154-f

FISZTA, egészséges asszony állást kaphat, jörfizetéssel. Brassó, Milescu-ut 1. szám. Telefon 1934. 7416-f

BRASSÓI fiút mérlegmechanikus tanulónak felveszek. Abos József Brassó, Str. Spt. Militar 3. 7425-f

KERESEK műhelyvezetőt női szabó-sághoz és munkásokat angol munkára. Végh L. Brassó, Kapu-utca 12. 7440-f

FERFISZABÓ segédet, nagy munkást, állandó munkára felveszek. Vase Károly, Sepsiszentgyörgy, Olt-utca 1. Z-61

BÁDOGOS-SZERELŐT alkalmazz Kósa, Brassó, Fekete u. 52. 7457-f

ADÁS-VÉTEL

EGY Deutz favágómotor, jókarban levő eladó, Incze Józsefnél, Barant 51. 7419-a

MALOSZORABUTOR teljes és egyéb bútordarabok olcsón eladó. Erdéklődni Brassó, Calea Bucureștilor 35. sz. portánál lehet. 7420-a

ELADÓ kettő sodronyos vaságy. Megtekinthető Kocs, Brassó, Horea u. 6. szám. 7444-a

NAGY runafőző részt, vas melegítő zályha és különféle bútordarabok eladók Nagy, Brassó, Horea 1. szám. 7449-a

UKRASZ üzletéhez tíz millióval ársát felveszek, esetleg eladom. Cím: Balogh Sándor hírlapiroda, Tg. Săucăscu. 7450-a

NŐI-TÉLIKABÁT jó karban eladó. Brassó, Hirschler-utca 19. II. 5. 7452-a

ELADÓ fürdőkád, hegedű és aktatáska. Erdéklődni Brassó, Főter 24. ház-nemestérel. 7456-a

„HOLOSPPATENT” kombinált bútor és lakásokba, 4-6 óráig Brassó, Reg. Maria 45. 7475-a

INGATLAN

HÁZAK, házhelyek nagy választékban már 5.000.000-tól. Kiss Ingatlanforgalmi iroda, Sepsiszentgyörgy, Ady Endre-utca 6. Z-68

BUDAN vagy környékén család-házat veszek. Ajánlatokat a kiadóhoz, kerek. 7423-1

ELADÓ Sepsiszentgyörgyön 1 drb. 300 □, 2 drb. 400-400 □-es beke-reltett, gyümölcsfával beültetett ház-hely és egy kis családiház gyümölcsös-sel. Kiss Ingatlanforgalmi iroda, Ady Endre-utca 6. Z-67

ELADÓ két hold szántóföld, Sepsis-szentgyörgy határában. Kiss Ingatlan-forgalmi iroda, Ady Endre-utca 6. Z-66

KERESEK megvételre Sepsiszentgyör-gyön modern családi házat, Kiss In-gatlanforgalmi iroda, Ady Endre-utca 6. sz. Z-64

SÜRGÖSEN eladó Miskolcra család-ház, mely áll egy tűzlethez, 2 szoba, konyha, kamra, 30x10 gazdasági épület tégla és cseréppel fedett, 10 vagy 20 hold földdel. Erdéklődni Győrőnl, Miskolcra. Levelekre nem válasz-olok. 7454-a

SÜRGÖSEN eladó Úrmősen 3 jérati vizimalom, géphajtásra is felszerelve, melléképületekkel együtt. Erdéklődni Győrőnl, Úrmőse, vagy Miskolcra. Levelekre nem válaszolok. 7455-a

SÜRGÖSEN eladó 610 négyzetméter telek Brassó, rakodóban, cement gyár közelében. Erdéklődni Lőrincz József, Csikbányfalva. 7459-1

BÉRLET

JÓKEKVESÜ, forgalmas utcában sa-rokhaban tűzlethez (vegyeskeres-kegés) berendezéssel együtt, beteg-gé miatt azonnal átadó. Bővebb felvilá-gosítás: Brassó, Kereszt-utca 59. sz. alatti. 7447-b

ELVESZETT

PERDUT diploma de bacalaureat No. 5/1944. eliberat de Gim. Segítő-Mária Mercuria-Ciuc la 15 aprilie 1944 pe numele Baký Ferencz József. 7460-e

KI TUD RÓLA?

KERESSÜK Csorja Bálint határőr őrmestert aki 1944 novemberében foc-sani táborban volt. Kérjük a volt orosz foglyokat, aki tud róla értesítse agg-ó családját: Csorja Bálintné. Papauti, (Háromszék). 49-z

VEGYES

TANULÓTIUK teljes állást kaphat-nak cím a kiadóban. 7453-y

Nyomtatva a Jókai-nyomda Rt. korrigógépén, Sepsiszentgyörgyön.